

Gedwongen opgenomen

Met een inbewaringstelling (ibs)

Voor de (geestelijke) gezondheidszorg gelden diverse wetten waarin zowel de relatie tussen patiënt en behandelaar, als de relatie tussen patiënt en instelling centraal staan. De Wet bijzondere opnemings psychiatrie ziekenhuizen (Wet bopz) regelt de rechtspositie van patiënten die gedwongen zijn opgenomen.

Dit informatieblad geeft toelichting over uw rechten en de juridische gevolgen van een gedwongen opname met inbewaringstelling (ibs). Ook wordt aangegeven waar u met vragen en klachten terecht kunt.

Hoe kunt u gedwongen opgenomen worden?

Volgens de Wet bopz zijn er drie mogelijkheden om gedwongen opgenomen te worden op een psychiatrie afdeling van een ziekenhuis of in een psychiatrie ziekenhuis:

1. Met een inbewaringstelling (ibs). Dit is een spoedprocedure voor gedwongen opname.
2. Met een rechterlijke machtiging (rm). Zie hiervoor ons informatieblad 'Gedwongen opgenomen met een rechterlijke machtiging', verkrijgbaar op de afdeling of te downloaden via www.mumc.nl onder zoekwoord: rechterlijke machtiging.
3. Met een rechterlijke machtiging op eigen verzoek.

Wat is een ibs?

Om iemand gedwongen op een psychiatrie afdeling op te nemen moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- U veroorzaakt een gevaar;
- de psychiater heeft een ernstig vermoeden dat er een verband bestaat tussen uw stoornis en het gevaar;
- u bent ouder dan 12 jaar en niet vrijwillig bereid tot opname;
- de dreiging van het gevaar is zo dringend dat een uitspraak van de rechter niet kan worden afgewacht;
- het gevaar kan niet op een andere manier dan door een opname op een psychiatrie afdeling worden afgewend.

Hoe loopt de procedure?

U wordt gezien door een arts die uw toestand beeld beoordeelt en daarop een geneeskundige verklaring schrijft. Op basis hiervan kan de burgemeester de beschikking tot ibs tekenen en hij dient hiervan de volgende personen en instanties op de hoogte te stellen:

- de officier van justitie;
- de Raad voor de Rechtsbijstand;
- de inspecteur van het staatsrecht op de volksgezondheid;
- de naaste familie of relaties of wettelijke vertegenwoordiger.

De geneeskundige verklaring is dus belangrijk. Hieruit moet blijken dat een ibs noodzakelijk is. Zonder geneeskundige verklaring kunt u geen ibs krijgen en kunt u niet tegen uw wil worden opgenomen. De geneeskundige verklaring wordt altijd bij voorkeur geschreven door een niet-behandelend arts. Een ibs moet direct uitgevoerd worden. Zowel de geneeskundige verklaring als

de ibs-verklaring van de burgemeester mag niet ouder zijn dan een dag. U wordt dus binnen een dag opgenomen.

Nadat u bent opgenomen, stuurt de burgemeester de getekende beschikking tot ibs samen met de geneeskundige verklaring naar de officier van justitie. Deze legt de stukken voor aan de rechter. Voordat de rechter een beslissing neemt, moet hij u horen. Dit gebeurt binnen drie werkdagen vanaf de dag na het instellen van de vordering tot inbewaringstelling. Tijdens de procedure krijgt u gratis juridische bijstand van een advocaat van de Raad voor Rechtsbijstand. Deze neemt contact met u op voordat de rechter komt. De rechter beslist daarna over de voortzetting van de ibs.

De rechter stelt zich de volgende vragen:

- Levert uw toestand acuut gevaar op? Dat gevaar moet ergens uit blijken, de angst van anderen is dikwijls niet voldoende.
- Bestaat het vermoeden dat dit gevaar wordt veroorzaakt door een psychische stoornis?
- Is een opname de enige mogelijkheid om het gevaar af te wenden?

Wanneer de rechter al deze vragen bevestigend beantwoord ziet en u niet bereid bent tot vrijwillige opname, zet de rechter de ibs voort. In de gesprekken met de advocaat en de rechter kunt u alles over uw opname bespreken. Wanneer u het niet eens bent met uw opname of met de geneeskundige verklaring, kunt u hun dat vertellen.

Hebt u steun nodig bij het gesprek met de rechter of de advocaat, of bent u niet tevreden over uw gesprek met de rechter, dan kunt u de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), vragen u te helpen. Op de afdeling is een speciale pvp-brochure aanwezig.

Hoelang duurt een ibs?

Vanaf het besluit van de rechter tot voortzetting is een ibs drie weken geldig. Na die drie weken is verlenging niet mogelijk. Als de psychiater vindt dat u dan nog behandeling nodig hebt en u niet toestemt om deze op vrijwillige basis te volgen, kan er een rechterlijke machtiging (rm) worden aangevraagd. De ibs duurt in dat geval tot de rechterlijke machtiging begint. Dat kan ten hoogste drie weken later zijn.

Wat zijn de gevolgen van een ibs?

Als u met een ibs bent opgenomen kan een aantal van uw rechten worden beperkt. U hebt beperkte bewegingsvrijheid en mag de afdeling niet verlaten. Gaat u toch weg, dan kan men u terughalen met hulp van de politie. De ibs is een noodmaatregel waarin verlof niet past. De psychiater kan in acute noodgevallen op dwang overgaan, bijvoorbeeld om u medicijnen in te laten nemen. Ook afzonderen en eventueel separeren is mogelijk als er sprake is van een acute noodsituatie. Zie hiervoor ook onze patiënteninformatie '*Toepassing van Middelen en Maatregelen*'.

Ook als u met een ibs opgenomen bent, behoudt u veel van de gebruikelijke patiëntenrechten. U mag bijvoorbeeld gewoon bezoek ontvangen, telefoneren en de krant lezen. U kunt wel beperkt worden in uw rechten, wanneer de behandelaar van mening is dat bepaalde rechten uw genezingsproces niet ten goede komen.

Hoe kun u een ibs laten opheffen?

U kunt om vele redenen om opheffing van een ibs vragen. U vindt bijvoorbeeld dat u zover bent genezen dat u het ziekenhuis kunt verlaten. Of u wilt uw behandeling vrijwillig voortzetten. Of u vindt dat u ten onrechte een ibs hebt gekregen omdat u helemaal geen gevaar bent voor uzelf of voor anderen. U kunt met deze en andere wensen en verzoeken terecht bij uw persoonlijke begeleider en/of uw behandelaar.

Tevens kunt u hulp vragen van uw advocaat of de pvp. Ook de psychiater kan de ibs vroegtijdig

laten opheffen. Wanneer de rechter u komt horen, kunt u hem/haar vragen uw ibs niet voort te zetten. Uw advocaat zal u helpen bij het verzamelen van argumenten daarvoor. Tegen een ibs kunt u geen hoger beroep of cassatie (vernietiging van een vonnis) aanvragen.

Bij wie kunt u met klachten terecht?

Het Maastricht UMC+ beschikt over een klachtencommissie en een klachtenregeling. Hebt u een klacht of vragen over de procedure bij klachten, dan kunt u terecht bij de verpleging, deze helpt u verder.

U kunt zich ook wenden tot de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp). De pvp is in dienst van een aparte stichting en dus onafhankelijk van het ziekenhuis. Hij/zij kan u eveneens informeren over de klachtenregeling en ondersteunen bij het indienen van een klacht. Op de afdeling is een speciale pvp-brochure aanwezig.

De pvp voor het Maastricht UMC+ is bereikbaar via: 06-25587081.

Dit informatieblad maakt deel uit van de serie patiënteninformatie met betrekking tot gedwongen opname binnen de afdeling Klinische psychiatrie Maastricht UMC+.

In deze serie zijn verschenen:

- *Gedwongen opgenomen met een inbewaringstelling*
- *Gedwongen opgenomen met een rechterlijke machtiging*
- *Toepassing van Middelen en Maatregelen / afdeling Klinische psychiatrie Maastricht UMC+*

Alle in deze tekst genoemde patiënteninformatie is als informatieblad verkrijgbaar op de afdeling Psychiatrie. De teksten zijn ook beschikbaar via www.mumc.nl met de zoekwoorden: psychiatrie patiëntenfolders.

Websites

- www.mumc.nl
- www.gezondidee.mumc.nl

Odin 045981 / uitgave november 2017

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl